

Svenska lyceumin/ Arkadiankatu 24:n Pro Patria-taulut

Svenska lyceum i Helsingfors (alun perin Reallyceum i Helsingfors ja Svenska reallyceum i Helsingfors) eli Helsingin ruotsalainen lyseo oli Helsingin Kruununhaassa vuosina 1872–1973 eri nimillä toiminut valtion omistama ruotsinkielinen poikakoulu. Ensimmäiset viisi vuotta se toimi Kirkkokadun ja Ritarikadun kulmassa, vuonna 1877 se siirtyi uuteen koulurakennukseensa Mariankatu 8:aan. 1902 edessä oli seuraava muutto - tällä kertaa Liisankadulle, jonka numeroon 13 lyseolle rakennettiin oma, Theodor Deckerin ja Magnus (Helenen veli) Schjerfbeckin suunnittelema talo.

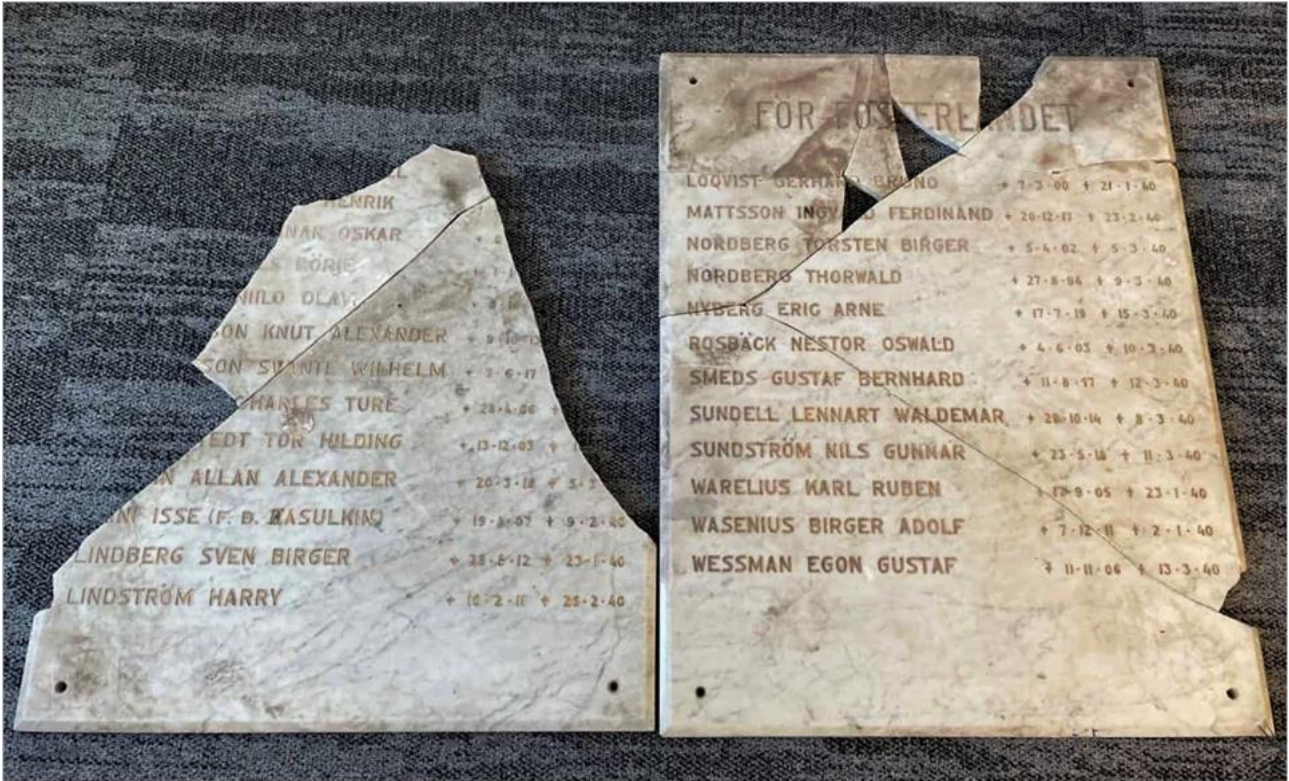
Alun perin koulu oli avoinna vain pojille, mutta vuonna 1968 alkaneessa muutoksessa se yhdistettiin vastaavasti tytöille perustetun Svenska flickskolan i Helsingforsin eli ruotsalaisen tyttökoulun kanssa. Näin alkunsa saanut Helsingfors svenska samlyceum eli Helsingin ruotsalainen yhteislyseo muutti vuonna 1972 pois Liisankadulta ja Kruunuhaasta tyttökoulun tiloihin Töölöön osoitteeseen Arkadiankatu 24. Sotavuosina talossa oli toiminut sotasairaala.

Alun perin Svenska lyceumin taulut paljastettiin koulun silloisissa tiloissa Liisankadulla. (kuva: Museovirasto)

Muuton yhteydessä uuteen kouluun siirrettiin tärkeä osa koulun historiaa: ilmeisen pian talvisodan jälkeen koulun seinälle paljastettu Pro Patria-taulu vaalimaan talvisodassa kaatuneiden 24 koulun entisten oppilaan muistoa. Joko tämän tai vuonna 1977 Arkadiankadun tiloista tapahtuneen poismuuton yhteydessä taulut särkyivät ja jäivät talon varastoon unohduksiin odottamaan historiansa seuraavaa vaihetta.

Kiinteistö pysyi koulukäytössä ja siinä on viime vuosikymmenten aikana toiminut niin Helsingin ranskalais-suomalainen koulu, Hanken Svenska Handelshögskolan kuin Helsingin kauppakorkeakoulu, joka Aalto- yliopiston kauppakorkeakouluna muutti Otaniemen kampukselle vuonna 2019.

Tässä kunnossa Pro Patria-taulut olivat Hemsön edustajien ne löytäessä. (kuva: Veera Simola)

Sen jälkeen talon osti koulujen kaltaisiin julkisiin kiinteistöihin erikoistunut Hemsö Oy. Se aloitti tiloissa mittavan peruskorjauksen, jolla rakennus kunnostettiin helsinkiläisten koulujen väistötiloiksi. Tässä yhteydessä Hemsön edustajat löysivät surkeassa kunnossa olleet taulut. Heille oli selvää, että taulut palautettaisiin entiseen loistonsa, jotta ne voitaisiin jälleen nostaa kunniapaikalle muistuttamaan siitä, kuinka kovalla hinnalla nykyistenkin suomalaisten vapaus on aikanaan lunastettu. Pian kävi kuitenkin ilmi, ettei tauluja olisi mahdollista korjata niistä puuttuvien palojen vuoksi. Siksi päätettiin teettää niiden tilalle kokonaan uudet; materiaalia, kannatinreikien paikkoja, tekstin fonttia ja taulunreunojen viisteiden kulmia myöten mahdollisimman identtiset taulut.

Uudet taulut pääsivät esille syksyllä 2022.

Tällä hetkellä Arkadiankatu 24 toimii Taivallahden koulun väistötiloina. Svenska lyceumin Pro Patria-taulut sijaitsevat Lapuankadun pääsisäänkäynnistä sisään tultaessa vasemmalla puolen. (kuva: Ariela Säkkinen)

Kahdeksanvuotinen Svenska lyceum otti tehtävänsä sivistyksen majakkana tosissaan: sen opetusohjelmasta löytyi mm. kalligrafiaa sekä klassisia kieliä latinasta kreikkaan, minkä lisäksi oppilailla oli mahdollisuus hankkia kielitaitoja niin venäjässä, ranskassa, englannissa kuin saksassa.

Saksa oli näistä ylivoimaisesti suosituin: sitä opiskeli Pro Patria-taulun nimistäkin kahdeksan. Koulun ilmapiirin lisäksi myös sen oppilaiden tausta oli tavanomaista kansainvälisempi: ruotsinkielisenä se oli valikoitunut monen suomenjuutalaisen perheen lasten opinahjoksi ja usean koulun oppilaan juuret olivat jotain kautta ulkomailla. Taulun henkilöistäkin yksi oli syntynyt Saksassa ja toinen Venäjällä. Sivistys oli koulun eetoksen mukaan jotain, joka kuului kaikille ja taulusta löytyy niin aatelissuvun vesa ja senaattorin jälkeläinen kuin ihan tavallisten duunareiden ja yksinhuoltaja- äitien lapsia.

Vaikutuksen Svenska lyceumin Pro Patria-taulun sankarit tekevät myös omilla meriiteillään: heissä on huippu-urheilijoita (jopa yksi olympiamitalisti!), tulevia lakimiehiä, tohtori sekä dynaamisuutensa ja kielitaitonsa ansiosta vaikka millaiseen kansainväliseenkin uraan edellytykset omaavia nuorukaisia. Heidän tarinoitaan läpikäydessään ei voikaan olla miettimättä, mihin kaikkeen he - ja muut Suomen Pro Patria-tauluihin ikuistetut, aivan liian varhain päättyneet elämät – olisivatkaan pystyneet, mikäli olisivat vain saaneet pysyä hengissä. Miten monella tapaa isänmaa olisikaan saanut heistä hyötyä, jos sota ei olisi tullut väliin...

Muhoksella syntynyt sotamies **Richard Antell** oli viisilapsisen perheen esikoinen, jonka vanhemmat olivat ajalle poikkeuksellisesti hankkineet avioeron. Itse hän oli vuonna 1937 avioitunut Ainonsa kanssa. Tämä ei miehensä kuoleman jälkeen koskaan avioitunut uudestaan. Antell tuli varsin maineikkaasta suvusta, josta ei senaattoreita, maaherroja ja poliitikkoja puuttunut. Aatelisista sukujuuristaan huolimatta hän itse ansaitsi elantonsa ulosottomiehenä. Eikä kuolema säätyä kysy: jatkosodan ensimmäisenä kesänä kaatui hänen isoveljensä Björn, sen viimeisenä puolestaan hänen Bengt-serkkunsa. Richard Antellin sota ja elämä tulivat päätökseensä hänen kadotessaan Säckijärvellä käydyissä taisteluissa 11.3.1940.

Gunnar Brander

Tuo päivä oli Svenska lyceumin taulussa kohtalokkain: samana päivänä kaatui kolme muutakin koulun entistä oppilasta, yhden haavoituessa kuolettavasti. Kaatuneista paimiolaissyntyinen alikersantti **Gunnar Brander** palveli Antellin kanssa samassa, suomenruotsalaismiehistä kootussa Erillinen Pataljoona 19:ssä. 37-vuotiaan Brander oli Svenska lyceumista ylioppilaaksi kirjoitettuaan seurannut kutsumustaan yliopistoon opiskelemaan geologiaa ja toimi nyt geologina Maantutkimuslaitoksella. Tohtoriksi hän oli väitellyt vuonna 1937 ja samana vuonna hän oli avioitunut Signe-vaimonsa (ei Helsingin valokuvaajana tunnetuksi tullut Signe Brander) kanssa, jonka lisäksi kotiin Töölöön jäi häntä odottamaan kaksi pientä lasta.

Hesperianpuiston toisella puolen, Töölöntorin reunalla, asui puolestaan liikemies **Olof Björklund**. Jalkaväkirykmentti 10:ssä palvelleen 25-vuotiaan reservin korpraalin kaaduttua vihollisluodista Vilajoella 5.3. jätti hän jälkeensä Ejda-vaimon ja heidän lapsensa.

Olof Björklund

Nils Ekegren

Erillisen Pataljoona 19:n lisäksi toinen joukko-osasto, johon tämänkin taulun suomenruotsalaisista moni sijoitettiin, oli JR 10. 24.2. (taulussa virhe) sen riveissä kohtasi loppunsa **Nils Ekegren**. Jo vuosia suojeluskuntatoimiintaa harrastaneelle, yliopistossa luonnontieteitä lukeneelle Ekegrenille oli selvää, että armeijaan hän menisi, vaikka vapaaehtoisena. 24-vuotias vänrikki sai Sommeessa niin pahan ampumahaavan päähänsä, ettei sille ollut tehtävissä mitään ja myöhemmin samana päivänä hän kuoli vammoihinsa 5. Kenttäsairaalassa.

29-vuotiaana kaatunut **Niilo Forsman** oli puolestaan valinnut yliopistossa alakseen oikeustieteellisen. Hän harrasti aktiivisesti liikuntaa: etenkin verkkopallo oli lähellä hänen sydäntään. Hän oli myös innokas metsästäjä, minkä lisäksi hänen vapaa-aikansa kului Akademiska Sångföreningin mieskuorossa. Nuori vänrikki sai Viipurin maalaiskuntaan kuuluvassa Säiniössä ammottavan ampumahaavan, mutta edes jonkinlaista lohtua hänen vanhemmilleen Fredrikille ja Alexandralle toi se, ettei pojan ollut tarvinnut kärsiä – kuolema oli ollut välitön.

Niilo Forsman

Knut Gustafsson

Björklundin ja Ekegrenin kanssa JR 10:ssä palvellut sotamies **Knut Gustafsson** oli 26 saadessaan kuolettavan osuman vihollisammuksesta päähänsä. Isänsä lailla hän työskenteli vahtimestarina ja autonkuljettajana. Ethel-vaimon kanssa perhe oli ehtinyt kasvaa yhdellä lapsella. Otto-isä ja Alina-äiti olivat hädin tuskin ehtineet aloittaa suremisensa saatuaan suruviestin 20.12.1939 kaatuneen poikansa kuolemasta, kun sankarivainajiin liittyi heidän kolmesta pojastaan nuorin, Svante.

Veri ja seikkailunhalu vetivät **Svante Gustafssonia** merille niin, että koulutkin olivat saaneet jäädä kesken hänen lähtiessään kaksivuotiseen työharjoitteluun purjelaivalle. 22-vuotiaan sotamiehen kaaduttua Tervajoella 11.3.1940 oli talvisota kahden päivän päästä loppumisestaan. Kotimultiin haudattavaksi tuotavia kaatuneita oli paljon ja nuori merimies saatiin tuotua Helsinkiin Laakson sairaalaan vasta 19.4. Otto-isän hirveäksi tehtäväksi jäi poikansa ruumiin tunnistaminen. Vastassa oli kauhea näky: hänen molemmat säärensä olivat poikki, jalat puuttuivat eivätkä pojan kasvoihin paleltumavammojensa vuoksi näyttäneet siltä, millaisina hän olisi ne halunnut muistaa. Viimeiseen lepoonsa hän saattoivat poikansa Helsingin Hietaniemeen veljensä viereen paikkaan 176.

Svante Gustafsson

Allan Ingelin

Tasan kuukausi aikaisemmin oli Kaivopuistossa asunut Johan Ingelin saanut osakseen saman tehtävän, johon kenenkään vanhemman ei soisi koskaan joutuvan. Hänet kutsuttiin Harjun ruumishuoneelle, jonne kaksi päivää aikaisemmin tuotu ruumis oli niin pahasti vaurioitunut, että sitä saatteli varoittava ohjeistus ”voi näyttää vaatteet päällä”. 5.3. oli 21-vuotias joukkueenjohtajana toiminut alikersantti **Allan Ingelin** saanut ampumahaavan oikealle puolen vatsaansa, minkä lisäksi paleltumat olivat runnelleen myös hänen kasvojaan. Laboranttina siviilissä työskennellyt 20-vuotias oli kuitenkin ehtinyt nähdä ainakin yhden suuren unelmansa toteutuvan. Ingelin oli pelannut jääkiekkoa helsinkiläisessä Kiffenissä (KIF, Kronohagens

Idrottsförening eli Kruunuhaan urheiluseura) SM-tasolla neljän vuoden ajan. Hänen ensimmäinen kautensa oli päätynyt hopeamitaliin, seuraavina kahtena kautena palkintokaappi karttui pronssimitaleilla. 1938–1939 kausi oli kuitenkin viimein päätynyt mitaleista kirkkaimpaan: SM-kultaan. Kausi jäi hänen viimeisekseen. Seuraava kausi jäi liigassa kokonaan pelaamatta talvisodan vuoksi, mutta kaudella 1940–1941 Kiffen uusi mestaruutensa – ihan varmasti joukosta kadonneet toverit mielessään.

Suomalaisen urheilun suuriin toivoihin kuului myös kolmannen nimensä mukaan Charlesiksi kutsuttu **Karl Holmberg**. Niin jalka- kuin jääpallossa ihan maajoukkuetasolla ansioitunut Holmberg pelasi maalivahdin paikkaa ja oli voittamassa HIFKin riveissä SM-hopeaa vuosina 1928 sekä 1929 ja SM-kultaa vuosina 1930, 1931 sekä 1933. Armeijaan hän oli ilmoittautunut vapaaehtoisena ja sai esimiehiltään kiitosta erinomaisen fyysisen kuntonsa lisäksi rehtydestään ja hyvätapaisuudestaan. Ennen kuolemaansa hän ehti saada rintaansa 4 lk Vapaudenmitalin. Siviilissäkin 33-vuotiaan elämä oli mallillaan: toimittuaan Helsingin poliisilaitoksen vanhempana kanslistina oli hän siirtynyt varastopäälliköksi Tilgmannin painotaloon. Viereen oli löytynyt vaimo Kerstin ja isäksikin hän oli kerennyt tulla. Ne kannustivat nuorta luutnanttia hänen elämänsä taistoon hänen saatuaan joulukuussa 1939 (kansainvälisessä lainsäädännössä jo kielletyn) räjähtävän luodin reiteensä. Joukkosidontapaikan kautta eloonjäämiskamppailu jatkui sotilassairaalassa Helsingissä, mutta päättyi Holmbergin häviöön 18.4.1940.

Charles Holmberg

Birger Wasenius

Ehkä suurimman aukon suomalaisen urheilun riveihin jätti 28-vuotiaana kaatunut **Birger Wasenius**. Kirjoitettuaan ylioppilaaksi Svenska lyceumista oli hän kouluttautunut diplomiekonomiksi ja loi uraa puualalla Oy Troili Ab:llä. Wasenius oli myös yksi maamme parhaista pikaluistelijoista: Suomen ennätyksen lisäksi hän oli moninkertainen Suomen mestari ja kolminkertainen EM-hopeamitalisti. MM-hopeaa hän oli niin ikään voittanut kolmesti, kunnes helmikuussa 1939 Helsingissä pidetyissä MM-kisoissa oli kotiyteisön kannustuksen kirittämämänä pokannut kaulaansa MM-kultaa.

Itseoikeutetusti hän edusti Suomea myös Garmisch-Partenkirchenin olympialaisissa vuonna 1936, mistä kotiin tuomisena oli kaksi hopeaa ja yksi pronssimitali. Yksityiselämäänsä kulta oli löytynyt Evavaimosta, jonka kanssa häitä oli tanssittu vuonna 1937. He saivat yhdessä juhlistaa kahta häpäivää. Kolmatta ei enää tullut, siitä piti itänaapuri huolen: vänrikki Wasenius kaatui 2.1.1940 vihollispartiota Salmin Lunkulansaassa karkottaessaan.

Nuoresta iästään huolimatta oli 22-vuotias alikersantti **Gustav Smeds** mukana ikämiessuojeluskunnassa. Viidestä sisaruksesta koostuneen perheensä toiseksi nuorimmaksi syntynyt Smeds oli kotoisin Siuntiosta, minkä sankarihautoihin hänet keväällä 1940 haudattiin hänen kaaduttuaan saatuaan Tervajoella kranaatinsirpaleen olkavarteensa. Smeds haudattiin hautapaikkaan 10, viereisessä hautapaikassa 11 lepäävän, 5.2.1940 kaatuneen Paul-veljensä rinnalle.

Gustaf Smeds

Tor Höckstedt

Suomalaiset maksoivat meidänkin tänään nauttimastamme itsenäisyydestä ja vapaudesta hirvittävän hinnan, eivätkä Antellit, Gustafssonit ja Smedsit jääneet ainoiksi Svenska Lyceumin perheistä, joihin tuli useampikin sankarivainaja. On mahdotonta kuvitella, kuinka paljon surua yksi ihminen voikaan kestää. 10 vuotta **Tor Höckstedtin** syntymän jälkeen hänen Ellen-äitinsä joutui hautaamaan puolisonsa ja kolmen poikansa isän Arthurin. Turussa syntynyt, mutta ihan lapsena perheensä kanssa Helsinkiin muuttanut 36-vuotias Höckstedt työskenteli myyjänä ja asui Anna-vaimonsa kanssa ihan Kruunuhaan sydämessä, kivenheiton päässä vanhasta koulustaan. Kevättalvella 1940 Ellen joutui hautaamaan pojistaan keskimmäisen: kiväärimiehen koulutuksen saaneen sotamies Tor Höckstedtin, joka kaatui Lemetissä 10.1.1940. Alkusyksystä 1941 hän joutui hautaamaan vielä pojistaan nuorimman: Ruskealassa heinäkuun lopulla 32-vuotiaana kaatuneen Nilsin.

Tammikuussa 1940 Lemetissä käydyt taistelut koituivat monen Svenska Lyceumin Pro Patria-taulun sankarin kohtaloksi. Höckstedtin lisäksi siellä kohtasi loppunsa myös Sven Lindberg, Karl Warelius sekä Gerhard Loqvist. Heistä **Sven Lindberg** oli Niilo Forsmanin lailla opiskellut lakia. Opintojensa ohessa hän oli toiminut kanslia-apulaisena Viron lähetystössä, kunnes puoli vuotta ennen talvisodan syttymistä oli aloittanut uudessa tehtävässään Tullilaitoksella. Erillinen Pataljoona 18:ssa maataan puolustanut 27-vuotias vänrikki kaatui Lemetissä 23.1.1940.

Sven Lindberg

Karl Warelius

Samana päivänä ja samasta 3. komppaniasta kaatui Lemetissä myös 34-vuotias **Karl Warelius**, jolla on kyseenalainen kunnia olla ainoa sodissamme 1939–1945 kuollut Warelius. Kirjoitettuaan Svenska lyceumista ylioppilaaksi keväällä 1925 oli hän jatkanut yliopistoon luonnontieteisiin ja sai maisterin paperit viisi vuotta myöhemmin. Inttinsä hän oli Lindbergin lailla suorittanut Merivoimissa. Valmistumisen jälkeen työpaikka matematiikan, fysiikan ja kemian opettajana löytyi Porista, mistä hän oli kuitenkin siirtynyt Tammisaareen sotaa edeltävänä vuonna. Kotona häntä odottivat Martta-vaimo ja heidän ensimmäinen lapsensa.

Viisi päivää myöhemmin Lemetissä sai surmansa korpraali **Gerhard Loqvist** pataljoonan kakkoskomppaniasta. Ruotsalaiselle isälle ja saksalaiselle äidille Stuttgartissa syntynyt Loqvist vietti siellä ensimmäiset vuotensa, kunnes perhe muutti Bruno-pojan syntymän jälkeen Suomeen ja Hankoon. Sinne 40-vuotias osastopäällikkö perusti aikanaan omankin perheensä syntyperäisen hankolaisen Gunhildensä kanssa. Hangossa syntyivät myös heidän kaksi lastaankin: lokakuussa 1940 kahdeksan vuotta täyttänyt Kaj-Ragnar sekä häntä vuoden vanhempi Gunda. Osansa saivat sodasta myös he: menetettyään puolisonsa ja isänsä talvisodassa he menettivät vielä kotinsakin, kun Neuvostoliitto vaati rauhanehdoissaan Suomea luovuttamaan Hangon tukikohdakseen. Perhe aloitti elämänsä uudestaan Helsingissä. Jatkosodan aikaan Kaj-Ragnar oli sotalapsena Ruotsissa.

Gerhard Loqvist

Egon Wessman

Egon Wessman puolestaan oli syntynyt Pietarissa. Ylioppilaaksi hän oli kirjoittanut Svenska lyceumista 1924, diplomiekonomiksi hän valmistui ruotsinkielisestä kauppakorkeakoulusta vain neljä vuotta myöhemmin. Hänen työpaikallaan Pauligilla 33-vuotias konttoristi tiedettiin luotettavaksi ja eteväksi työntekijäksi eikä ihme – taitoihan hän peräti viittä kieltä! Hänen kavereidensa muistoihin hän jäi ”vilkkana ja loistavana seuramiehenä”. Vahvarakenteinen vänrikki oli liittynyt Leppävaaran suojeluskuntaan vain 15-vuotiaana ja oli ehtinyt harjoittaa sotilaallisia taitojaan siis yli puolet elämästään. Siitä huolimatta hän kaatui 13.3.1940, samana päivänä, kun talvisota vihdoinkin 105 raskaan päivän jälkeen päättyi.

Tahto puolustaa omaa maata sai myös **Nestor Rosbäckin** liittymään suojeluskuntaan van 15-vuotiaana. Tuoreen sisällissodan muistot olivat vielä tuoreessa muistissa, mutta tuskinpa olisi siivoojana työskentelevän yksinhuoltajaäidin poika arvannut, että vielä hirveämpiä sotia olisi tulossa. Hän työskenteli konttoripäällikkönä ja asui Karin-vaimonsa kanssa Viipurissa, josta lähtö tuli heti sodan alkumetreillä. Vaimo pakeni sodan jaloista turvaan Porvooseen, 36-vuotias alikersantti puolestaan lähti sotaan, missä kaatui 10.3.1940.

Nestor Rosbäck

Isak Keini

Kaikkien Isseksi kutsuman **Isak Keinin** tarina on kerrottu myös [Helsingin juutalaisen seurakunnan Pro Patria-taulun esittelyssä](#). Valmistuttuaan ylioppilaaksi Svenska Lyceumista Keini (aikaisemmalta nimeltään Kasulkin) luki itsensä agronomiksi Helsingin yliopistossa, minkä jälkeen hän suuntasi Tanskaan töihin. Keini oli väsymätön nuorisotyön puurtaja, jonka sydän sykki (Ester-vaimon ja heidän tyttärensä) partiotoiminnalle ja hän olikin juutalaisen partiolippukunnan Kefirin perustaja. Sotamies Keini astui sodanajan palvelukseensa 12.10.1939 ja vietti talvisotansa Jalkaväkirykmentti 10:n 5. pataljoonassa kiväärimiehenä. Hän kaatui 33-vuotiaana Karhulan Marjapellonmäessä taistelujen raivotessa ankarimmillaan.

Svenska Lyceumin kahdesta Pro Patriasta ensimmäisen taulun viimeisenä mainitun 29-vuotiaan korpraali **Harry Lindströmin** perheen kaikki kolme poikaa olivat saaneet E-alkuisen nimen. Harrin varsinainen nimi oli Eigil, hänen veljensä olivat Einar ja Ernst. Heidän isänsä August oli ylikapellimestari, äiti Elsa taas tunnettiin hyvänä laulajana. Itse hän tunsikin taiteiden sijaan vetoa akateemiseen maailmaan ja oli valmistunut 1939 yliopistosta, missä oli opiskellut kemiaa. Myöhemmin samana vuonna uunituore filosofian maisteri aloitti työelämän lisäksi myös avioelämän Runansa kanssa. Lindström toimi assistenttina Turun yliopiston fysiikan ja kemian laitoksella, minkä lisäksi opetti myös kauppaoppilaitoksessa. Hän kaatui Metsäpirtissä 26.2.1940.

Harry Lindström

Nils Sundström

Maaliskuun 11. päivän uhreihin kuuluvat Antellin ja Branderin lisäksi myös Vilaniemessä kaatunut 21-vuotias **Nils Sundström** sekä Arne Nyberg. 190 senttiä hipova pitkänhuiskea sotamies Sundström oli usein tovereitaan liki päätä pidempi. Hänen isänsä Karl työskenteli postinkantajana ja siellä aloitteli harjoittelijan roolissa työuraansa myös Sundström nuorempi.

Arne Nyberg

Arne Nyberg puolestaan ei tuntenut mitään intoa seurata Nicolaj-isänsä jalanjäljissä raskaaseen ja välillä yksinäiseenkin merikapteenin työhön. Sen sijaan hän, monen muun tauluun ikuistetun miehen lailla, haaveili lakimiehen urasta. 20-vuotias oli juuri ehtinyt aloittaa yliopisto-opintonsa oikeustieteellisessä tiedekunnassa, ennen kuin sota peruuttamattomasti muutti hänen tulevaisuutensa kulun. Sotamies haavoittui 11.3. Kollanjoella, ja kuoli vammoihinsa sotasairaalassa neljä päivää myöhemmin.

Ingvald Mattsson

Merenkulkijan poika oli myös sotamies **Ingvald Mattsson**, jonka siniset silmät sulkeutuivat viimeisen kerran hänen kaaduttuaan Ilveksen taistelussa 23.2.1940. Ylioppilaaksi hän oli kirjoittanut lyseosta kaksi vuotta aikaisemmin ja tulevaisuuden piti olla täynnä mahdollisuuksia. Sen hänen vanhempansa Isak ja Edith joutuivatkin hautaamaan poikansa ja tämän toiveet tulevaisuudelleen.

Kaikki vanhemmat eivät tosin saaneet rakastaan takaisin edes arkussa. 37-vuotias **Torsten Nordberg** oli ehkä päällisin puolin hieman hentorakenteinen, mutta ytyä hänestä löytyi, mitä vahtimestarin työssä välillä tarvittiinkin. Ikämiessuojeluskunnassa aktiivisesti mukana ollut Nordberg toimi sen pikakivääriryhmässä, minkä lisäksi hänestä löytyi myös taiteellista silmää ja lahjakkuutta. Sotamies Nordberg katosi 5.3.1940 Ravansaassa ja julistettiin myöhemmin kuolleeksi.

Torsten Nordberg

Thorvald Nordberg

46 vuoden ikäisenä oli Svenska lyceumin Pro Patria-taulun seniori, sisällissodan veteraani **Thorvald Nordberg** (ei sukua edelliselle!), ehditty jo siirtää nostoväen toiseen luokkaan eli varareserviin, josta miehiä alettaisiin lähettää rintamalle vasta viimeisessä hädässä. Hänen pahaksi onnekseen Suomen kohdalle sattui juuri sellainen ja kaikkia käsiä tarvittiin avuksi ylivoimaiselta näyttävään taistoon isänmaan vapauden puolesta. Kotiin jäi Göta-vaimo ja kaksi lasta. Kulosaarelaiskonttoristi oli nimetty Karl-isänsä mukaan - Carl Thorvald oli itse asiassa Karlin ja hänen Pelagia-vaimonsa 14-päisen katraan lapsista seitsemäs, jolle nimi annettiin. Häntä edeltäneistä kuudesta pojasta viisi kun ei ollut saanut nähdä edes ensimmäistä syntymäpäiväänsä. Perheen kuudesta tyttärestä puolestaan kolme

kuoli vauvana. Sodan syttyessä perheen 14 lapsesta oli siis elossa enää kuusi. Hekin olivat orpoja, sillä isä Karl oli kuollut 1936, äiti Pelagian he olivat haudanneet jo 17 vuotta aikaisemmin. Eikä hautajaisille näkynyt loppua vielääkään. 5.3.1940 kaatui Vilajoella Thorvaldia 12 vuotta nuorempi pikkuveli Leo, kolme päivää myöhemmin isovelji Thorvald katosi Suojärvellä jo ties kuinka monetta päivää jatkuvassa kiivaassa tulitaistelussa.

Toisinaan myöskin Leonardiksi papereihin kirjattu **Lennart Sundell** työskenteli varastonhoitajana. 25-vuotiaalla alikersantilla oli vaimo Martta ja yksi pieni lapsi, jolle ei isästä ehtinyt muistoja jäädä. Varusmiespalveluksensa aikana ei sellaista tehtävää ollutkaan, mistä kivääriryhmän johtajaksi koulutettu alikersantti ei olisi suoriutunut hyvin. Siltä varalta, että jos jotain joskus tapahtuisi ja suomalaiset joutuisivat laittamaan osaamisensa ihan tositetiin, kirjattiin ylös hänen tuntomerkkinsä, mikäli niitä jouduttaisiin joskus käyttämään hänen tunnistamisessaan. Pituus 167 cm, painoa 65 kiloa. Silmät siniharmaat, arpia takaraivossa. Niille, sen kummemmin kuin hänen tuntolevyynsä kirjatulle numerosarjalle 885224, ei kuitenkaan koskaan tullut käyttöä, sillä 8.3.1940 Äyräpäässä kaatuneesta alikersantista ei jäänyt edes ruumista sen jäädessä kentälle tai tuhoutuessa.

Lennart Sundell

FÖR FOSTERLANDET

ANTELL RICHARD SAMUEL → 9-9-07 ↑ 11-8-40
BJÖRKLUND OLOF HENRIK → 20-9-14 ↑ 5-3-40
BRANDER GUNNAR OSKAR → 8-2-00 ↑ 11-3-40
ENEGREN NILS BÖRJE → 1-1-18 ↑ 25-2-40
FÖRSMAN NILO OLAVI → 8-9-10 ↑ 17-2-40
GUSTAFSSON KNUT ALEXANDER → 9-10-13 ↑ 20-12-39
GUSTAFSSON SVANTE WILHELM → 7-5-17 ↑ 11-3-40
HOLMBERG KARL TURE → 28-4-05 ↑ 18-4-40
HÖCKERSTEDT TOR HILDING → 13-12-03 ↑ 10-1-40
INGELIN ALLAN ALEXANDER → 20-3-18 ↑ 5-3-40
KEINI ISSE (F.O. CASULKIN) → 18-1-07 ↑ 9-2-40
LINDBERG SVEN BIRGER → 25-8-12 ↑ 28-1-40
LINDSTRÖM HARRY → 10-2-11 ↑ 26-2-40

FÖR FOSTERLANDET

LOOVIQVIST GERHARD BRUNO → 7-3-00 ↑ 21-11-40
MATTSSON INGVALD FERDINAND → 20-12-17 ↑ 23-2-40
NORDBERG TORSTEN BIRGER → 5-4-02 ↑ 9-7-40
NORDBERG THORWALD → 27-8-06 ↑ 9-3-40
NYBERG ERIC ARNE → 17-7-18 ↑ 15-3-40
ROSBÄCK NESTOR OSWALD → 4-8-08 ↑ 10-3-40
SMEDS GUSTAF BERNHARD → 11-8-17 ↑ 12-3-40
SUNDELL LENNART WALDEMAR → 28-10-14 ↑ 8-3-40
SUNDSTRÖM NILS GUNNAR → 23-5-18 ↑ 11-3-40
WAPELNUS KARL RUBEN → 17-9-05 ↑ 23-1-40
WASENIUS BIRGER ADOLF → 7-12-11 ↑ 2-1-40
WESSMAN EGON GUSTAF → 11-11-05 ↑ 13-3-40